

รายงานสรุป

การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การขับเคลื่อนองค์กรคุณธรรมต้นแบบ ณ ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน)

คณะทำงานขับเคลื่อนองค์กร STRONG จิตพอเพียงต้านทุจริต
ส่งเสริมคุณธรรมและความโปร่งใส ของสำนักภาษาต่างประเทศ

คำนำ

รายงานสรุปกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้การขับเคลื่อนองค์กรคุณธรรมต้นแบบกับหน่วยงานภายนอก : ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) ฉบับนี้ จัดทำขึ้นตามแผนบูรณาการส่งเสริม สนับสนุน การดำเนินการด้านคุณธรรม จริยธรรม ความโปร่งใสและป้องกันการทุจริตของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 สำหรับสำนัก/กลุ่มงานตรวจสอบภายใน ในกิจกรรมลำดับที่ 7 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความร่วมมือและขยายเครือข่ายการเป็นองค์กรคุณธรรมต้นแบบกับหน่วยงานภายนอก และสามารถสร้างองค์ความรู้ในการขับเคลื่อนองค์กรคุณธรรมต้นแบบแก่บุคลากรสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นที่ไปด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ปราศจากพฤติกรรมที่ส่อไปในทางทุจริต เพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์ แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566 - 2570) สำนักภาษาต่างประเทศ พ.ศ. 2567 เข้าร่วมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้การขับเคลื่อนองค์กรคุณธรรมต้นแบบกับหน่วยงานภายนอก : ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าบุคลากรสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาจะได้นำองค์ความรู้ที่ได้รับจากการแลกเปลี่ยนมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน ซึ่งเป็น ส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนมาตรฐานสู่การเป็นองค์กรคุณธรรมต้นแบบโดดเด่นของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาต่อไป

คณะทำงานขับเคลื่อนองค์กร STRONG จิตพอเพียงต้านทุจริต
ส่งเสริมคุณธรรมและความโปร่งใส
ของสำนักภาษาต่างประเทศ พ.ศ. 2567
มีนาคม 2567

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
บทนำ	1
กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้การขับเคลื่อนองค์กรคุณธรรมต้นแบบ กับหน่วยงานภายนอก : ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน)	3
ประโยชน์ที่ได้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การขับเคลื่อนองค์กรคุณธรรมต้นแบบกับศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) สามารถนำมาปรับใช้กับสำนักภาษาต่างประเทศ	15
บทสรุป	15

บทนำ

องค์กรคุณธรรม หมายถึง องค์กรหรือหน่วยงานที่ผู้นำและสมาชิกขององค์กรแสดงเจตนารมณ์และความมุ่งมั่นที่จะดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมในองค์กร ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมทางศาสนา น้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและวิถีวัฒนธรรมไทยที่ดีงาม มาเป็นหลักในการดำรงชีวิต ตลอดจนมีส่วนร่วมในการรณรงค์ส่งเสริมคุณธรรมให้กับประชาชน ชุมชน หรือเครือข่ายต่าง ๆ แบ่งตามพื้นที่ออกเป็น 2 ส่วน คือ

1. องค์กรที่ตั้งอยู่ในส่วนกลาง ได้แก่
 - ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน และหน่วยงานที่มีชื่อเรียกอย่างอื่นในสังกัดกระทรวง และในกำกับกระทรวง ระดับสำนัก/กองหรือเทียบเท่าขึ้นไป
 - ส่วนราชการและหน่วยงานที่มีชื่อเรียกอย่างอื่นในสังกัดกรุงเทพมหานคร ระดับสำนัก/กองหรือเทียบเท่าขึ้นไป
 - องค์กรอิสระ หน่วยงานอิสระ องค์กรภาคธุรกิจ องค์กรมหาชน สมาคม มูลนิธิ ฯลฯในส่วนกลาง
2. องค์กรที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ต่างจังหวัด ได้แก่ ส่วนราชการสังกัดส่วนภูมิภาคและส่วนราชการสังกัดส่วนกลางที่มีที่ทำการตั้งอยู่ในเขตพื้นที่จังหวัดในแต่ละจังหวัดระดับสำนัก/กองหรือเทียบเท่าขึ้นไป หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรภาคธุรกิจ องค์กรภาคเอกชน สมาคม มูลนิธิ สถาบันอุดมศึกษา โรงเรียน สถานีดำรง โรงพยาบาล โรงงาน ฯลฯ

ระดับขององค์กรคุณธรรม

องค์กรคุณธรรมแบ่งออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

ระดับที่ 1 องค์กรส่งเสริมคุณธรรม หมายถึง องค์กรที่ผู้บริหารและบุคลากรในองค์กรได้ร่วมกันส่งเสริมคุณธรรมในองค์กร โดยมีการร่วมกันประกาศเจตนารมณ์และกำหนดเป้าหมาย ปัญหาที่อยากแก้ ความดีที่อยากทำ รวมทั้งร่วมกันจัดทำแผนส่งเสริมคุณธรรมขององค์กร

ระดับที่ 2 องค์กรพัฒนาคุณธรรม หมายถึง องค์กรที่พัฒนามาจากระดับส่งเสริมคุณธรรม มีการดำเนินงานตามแผนอย่างได้มาตรฐาน จนประสบผลสำเร็จในระดับหนึ่ง มีการประเมินผล มีการปรับปรุงหรือพัฒนา และมีการทบทวนหรือถอดบทเรียนจากการดำเนินงาน รวมทั้งส่งเสริมให้มีการยกย่องเชิดชูเกียรติบุคคลและหน่วยงานที่มีคุณธรรมหรือทำความดี

ระดับที่ 3 องค์กรคุณธรรมต้นแบบ หมายถึง องค์กรที่พัฒนาจากระดับพัฒนาคุณธรรม จนประสบผลสำเร็จ ทำให้องค์กรมีบรรยากาศหรือสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการส่งเสริมคุณธรรม บุคลากรในองค์กรมีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นและองค์กรมีการรวบรวมจัดทำองค์ความรู้จากผลสำเร็จการดำเนินงาน รวมทั้งสามารถเผยแพร่องค์ความรู้หรือผลสำเร็จในการดำเนินงาน และมีความพร้อมในการเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับองค์กรอื่น

ศูนย์คุณธรรม (องค์กรมหาชน) นับเป็นองค์กรตัวอย่างที่มีแนวทางปฏิบัติด้านคุณธรรมที่ดี มีประสิทธิภาพอันส่งผลต่อการพัฒนาองค์กรและบุคลากรให้ปฏิบัติงานโดยอยู่บนพื้นฐานด้านคุณธรรมที่ดีที่ยึดมั่นอยู่บนหลักการของศาสนาและหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อีกทั้งทางศูนย์คุณธรรมได้มีการ

กำหนดกรอบแนวทางเบื้องต้นที่สอดคล้องกับกรอบแนวคิดหลัก (3 Key Concepts) เพื่อประยุกต์ใช้ในกระบวนการส่งเสริมการสร้างและพัฒนามาตรฐานด้านคุณธรรมซึ่งมี 7 ขั้นตอน อันประกอบด้วย

- ขั้นตอนที่ 1 ประเมินตนเองตามมาตรฐานด้านคุณธรรม
- ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์สิ่งที่ดี และโอกาสในการส่งเสริมคุณธรรม
- ขั้นตอนที่ 3 ออกแบบภาพเป้าหมายที่ต้องการและกำหนดพันธกิจ
- ขั้นตอนที่ 4 กำหนดมาตรฐานคุณธรรมขององค์กร
- ขั้นตอนที่ 5 จัดทำแผนส่งเสริมคุณธรรม และกำหนดการวัดผลความสำเร็จ
- ขั้นตอนที่ 6 ดำเนินการตามแผนส่งเสริมคุณธรรม
- ขั้นตอนที่ 7 ทบทวนผลการส่งเสริมคุณธรรมตามแผนส่งเสริมคุณธรรม

เพื่อเป็นการพัฒนาและตรวจสอบแนวปฏิบัติของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาที่ได้นำมาปฏิบัติในองค์กรเพื่อยกระดับมาตรฐานองค์กรด้านคุณธรรมต้นแบบนั้น กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้การขับเคลื่อนองค์กรคุณธรรมถือเป็นเครื่องมือที่มีความสำคัญในการวิเคราะห์แนวปฏิบัติที่มีเพื่อแก้ไขและยกระดับและพัฒนามาตรฐานคุณธรรมขององค์กร ดังนั้น การแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์กับองค์กรที่มีความโดดเด่นและมีแนวปฏิบัติด้านคุณธรรมที่ดีจะเป็นการสะท้อนและยกระดับมาตรฐานคุณธรรมของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาที่ได้มีการจัดทำเป็นรายงานองค์ความรู้เพื่อเป็นแหล่งการศึกษาของบุคลากร และยังเป็นแนวทางการพัฒนาองค์กรที่จะส่งผลต่อความยั่งยืนในอนาคต

กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้การขับเคลื่อนองค์กรคุณธรรมต้นแบบ
กับหน่วยงานภายนอก : ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน)
วันพฤหัสบดีที่ 14 มีนาคม 2567

ความเป็นมา

ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน)

ดำเนินภารกิจด้านการส่งเสริมและสนับสนุนคุณธรรมความดีภายใต้บริบทของสังคมไทย ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาตลอดเวลา โดยทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการประสานความร่วมมือกับทุกภาคส่วนเพื่อพัฒนาคุณธรรมความดีที่เหมาะสม และมีการดำเนินงานแบบมีส่วนร่วมที่สอดคล้องกับบริบทของสังคมไทย รวมทั้งพัฒนาและบริหารจัดการความรู้ด้านคุณธรรม ความดี ตลอดจนส่งเสริมสนับสนุนและประสานความร่วมมือกับภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคชุมชน ประชาสังคม ภาคการศึกษา ภาคองค์กรศาสนา และภาคสื่อมวลชน เพื่อให้เกิดความเข้มแข็งทางวิชาการและนวัตกรรม ในกระบวนการพัฒนาคุณธรรมความดีในรูปแบบต่าง ๆ

สิ่ง ๓๐๖๓๖ ไม่ได้อะไร

วิสัยทัศน์ (Vision)

เป็นศูนย์กลางความรู้และนวัตกรรม

การขับเคลื่อนคุณธรรมของสังคมไทย

พันธกิจ (Mission)

ส่งเสริมและขับเคลื่อนเครือข่ายทางสังคม

ด้วยองค์ความรู้และนวัตกรรม

ขยายผล การต่อยอดไป
พื้นที่อื่น
จากที่หนึ่งไปสู่ที่หนึ่ง

ภารกิจ

ขับเคลื่อนการส่งเสริมคุณธรรม
ของเครือข่ายทางสังคม
ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนา
และเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์
และเป้าหมายแผนแม่บทด้านการปรับเปลี่ยน
ค่านิยมและวัฒนธรรม และแผนอื่นที่เกี่ยวข้อง
กับการส่งเสริมคุณธรรม

1

2

3

4

สนับสนุนการศึกษาวิจัย พัฒนาความรู้
และนวัตกรรมการส่งเสริมคุณธรรม
เผยแพร่แรงบันดาลใจ และเป็นศูนย์ข้อมูลเกี่ยวกับการ
พัฒนาคุณธรรมในสังคมไทย

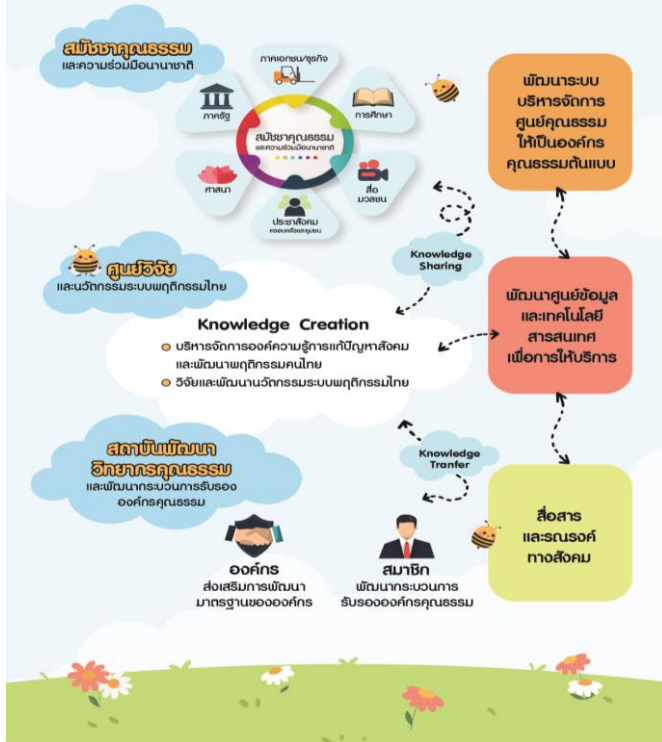
ส่งเสริมการพัฒนามาตรฐานคุณธรรม
และพัฒนาระบบการรับรอง
การเป็นองค์กรส่งเสริมคุณธรรม
ของเครือข่ายทางสังคม

สิ่ง ๓๐๓๖ มุ่งเน้น
ศักยภาพการทำงานของ
ศูนย์คุณธรรม

บทบาทและทิศทาง

การทำงานของศูนย์คุณธรรม

วัตถุประสงค์

ตาม พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2562 ลงวันที่ 31 พ.ค. 2562

1. ขับเคลื่อนการปฏิบัติให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ กฎหมาย ยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท และแผนอื่นที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมคุณธรรม
2. สนับสนุนการรวมพลังของเครือข่ายทางสังคม และประสานความร่วมมือกับทุกภาคส่วน รวมทั้งการจัดประชุมสัมมนาคุณธรรมแห่งชาติ เพื่อพัฒนาคุณธรรมที่เหมาะสมกับสังคมไทย
3. ดำเนินการและสนับสนุนการศึกษาวิจัย พัฒนาความรู้และนวัตกรรมเกี่ยวกับการส่งเสริมและการปลูกฝังคุณธรรม เผยแพร่ความรู้ ธารงรงค์ ปลูกจิตสำนึกด้านคุณธรรมให้แก่เครือข่ายทางสังคม และเป็นศูนย์ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมในสังคมไทย
4. ส่งเสริมการสร้างและพัฒนามาตรฐานด้านคุณธรรม รวมทั้งพัฒนากระบวนการรับรองการเป็นองค์กรส่งเสริมคุณธรรมของเครือข่ายทางสังคม
5. ดำเนินการอื่นเพื่อส่งเสริมคุณธรรมตามที่กฎหมายกำหนดหรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

ข้อมูลองค์กร

- ชื่อ : ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) เรียกโดยย่อ ศคธ.
Center for Morality Promotion (Public Organization) เรียกโดยย่อ CMP
- สังกัด : เป็นหน่วยงานในกำกับของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม
- ที่ตั้ง : เลขที่ 69 ชั้น 16-17 อาคารวิทยาลัยการจัดการมหาวิทยาลัยมหิดล (CMMU) ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400

ค่านิยมองค์กร

Mastery การเป็นนายแห่งตน

ใช้สติมากกว่าอารมณ์ มีกิจกรรมายาท วางตนที่เหมาะสม สร้างความน่าเชื่อถือแก่ตนเองและองค์กร

Originality ริเริ่มสร้างสรรค์

ทุ่มเทสติปัญญา ความรู้ ความสามารถให้บรรลุผลสำเร็จ

Responsibility ความรับผิดชอบ

ปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มกำลังความสามารถ ไม่ใช่ตำแหน่งหน้าที่หาประโยชน์โดยมิชอบ

Altruism อภิศตนเพื่อผู้อื่น

เสียสละ สร้างความสามัคคี ให้ความช่วยเหลือระหว่างกัน

Leadership ความเป็นผู้นำ

อธยาศัยดี ปราศจากอคติ ไม่เลือกปฏิบัติ เป็นธรรม

มาตรฐานด้านคุณธรรม

ศูนย์คุณธรรมดำเนินการพัฒนามาตรฐานด้านคุณธรรมให้เป็น “เครื่องมือในการส่งเสริมและขับเคลื่อนคุณธรรมสำหรับองค์กร” โดยมาตรฐานด้านคุณธรรมไม่ได้มีจุดมุ่งหมายในการวัดหรือการประเมินองค์กรเพื่อให้คุณหรือให้โทษ แต่เป็นแนวทางเพื่อให้องค์กรได้ประเมินตนเอง เพื่อให้รู้ศักยภาพสถานการณ์ขององค์กร และนำไปสู่การพัฒนาองค์กรที่มีการดำเนินงานอย่างมีคุณธรรมได้อย่างเป็นระบบ

มาตรฐานด้านคุณธรรม จึงเป็นเพียง **Guideline** หรือ **แนวทาง** ที่ไม่เน้นการจัดอันดับหรือการตรวจประเมิน เพื่อให้องค์กรร่วมค้นหาและตรวจสอบตนเองตามบริบทขององค์กร ซึ่งการส่งเสริมคุณธรรมในองค์กร โดยนำมาตราฐานด้านคุณธรรมนี้ไปเป็นแนวทางในการเริ่มต้นพัฒนาคุณธรรมในองค์กรสามารถเพิ่มข้อคุณธรรมและพัฒนามาตรฐานด้านคุณธรรมที่เหมาะสมกับองค์กรได้เอง โดยศูนย์คุณธรรมจะทำหน้าที่ในการส่งเสริมกระบวนการ รวมถึงให้คำแนะนำหรือการเป็นพี่เลี้ยงให้กับองค์กร

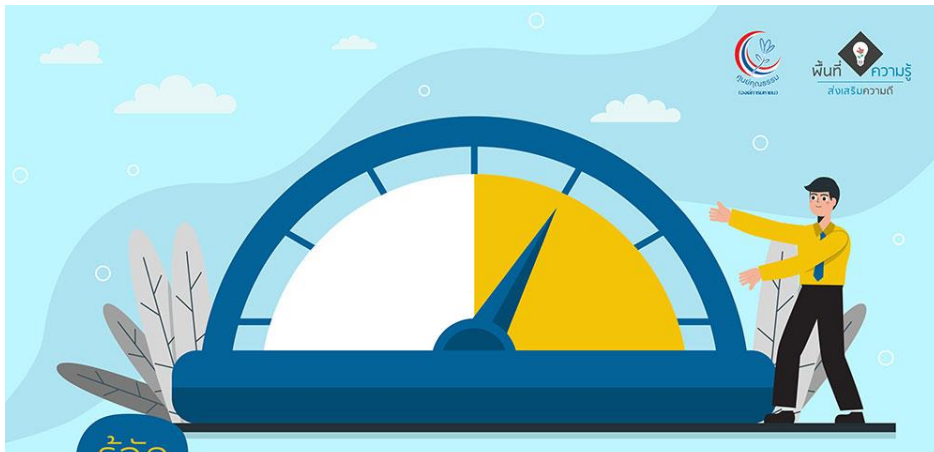
คุณธรรมเริ่มต้นในการพัฒนามาตรฐานด้านคุณธรรม

มาตรฐานด้านคุณธรรม ประกอบด้วย คุณธรรม 5 ด้าน ได้แก่ **พอเพียง** **วินัย** **สุจริต** **จิตอาสา** และ **กตัญญู** โดยคุณธรรมในแต่ละด้านมีการนิยามเบื้องต้นเพื่อเป็นตัวอย่างให้กับองค์กรได้นำไปปรับให้เหมาะสมกับเป้าหมายและบริบทขององค์กร และมี **องค์ประกอบ** ตามค่านิยาม โดยในแต่ละองค์ประกอบจะพิจารณาใน 3 มิติทาง คือ

1. ระบบ / กลไก
2. ปฏิบัติการ
3. ผลลัพธ์

อย่างไรก็ตาม องค์กรสามารถลดข้อคุณธรรมหรือเพิ่มเติมคุณธรรมอื่นตามบริบทขององค์กรได้ โดยนิยามข้อคุณธรรมนั้น ๆ ว่ามีองค์ประกอบอะไรบ้าง และการจะไปสู่คุณธรรมนั้นต้องมีการพัฒนาระบบ/ กลไก ปฏิบัติการ ผลลัพธ์ อย่างไรก็ตามร่วมกันกับสมาชิกขององค์กร

มาตรฐานด้านคุณธรรม คืออะไร

รู้จัก

มาตรฐานด้านคุณธรรม

คือ แนวทางการส่งเสริมพัฒนาองค์กร เพื่อขับเคลื่อนสู่การเป็นองค์กรที่มีคุณธรรม และสร้างความเจริญงอกงามในองค์กร โดยมุ่งเน้น

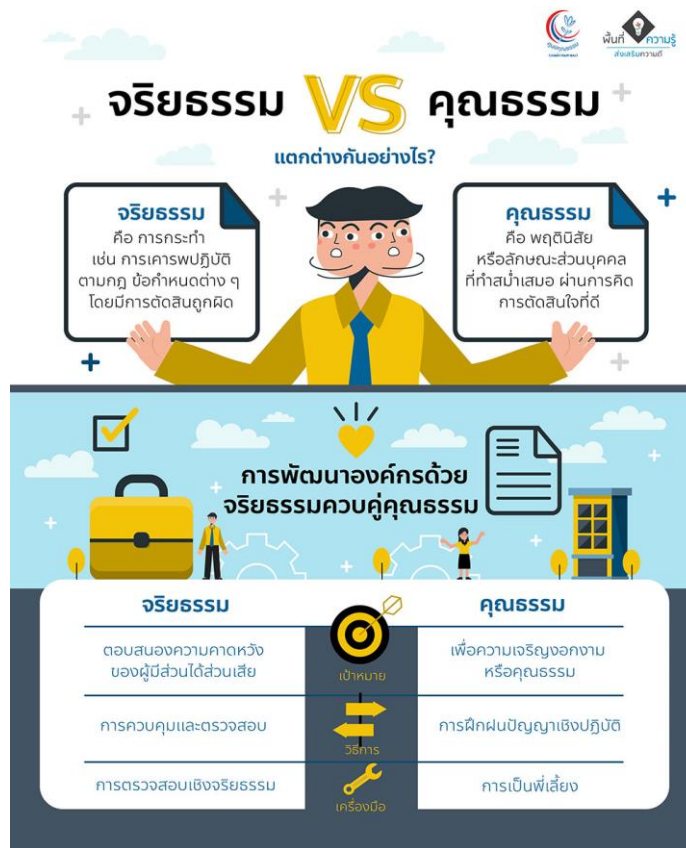

มาตรฐานด้านคุณธรรม คือ เครื่องมือและแนวทางในการพัฒนาองค์กรในมิติคุณธรรม เพิ่มขีดความสามารถการพัฒนาสู่การเป็นองค์กรคุณธรรม และส่งเสริมให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านพฤติกรรมของสมาชิกในองค์กรได้อย่างมีกระบวนการ ด้วยการสร้างเป้าหมายร่วม การกำหนดคุณธรรมที่นำไปสู่เป้าหมายทั้งระบบ/กลไก การปฏิบัติของคนในองค์กร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น โดยใช้พลังบวก การมีส่วนร่วมของสมาชิกในองค์กร และการดำเนิน **การ**อย่างต่อเนื่อง เพื่อไปสู่เป้าหมายด้านคุณธรรมขององค์กรที่ได้ตั้งไว้ ซึ่งการพัฒนาคุณธรรมยังเป็นส่วนหนึ่งให้เกิดความยั่งยืนขององค์กรได้

ทำไมต้องมีมาตรฐานด้านคุณธรรม

ปัจจุบัน สถานการณ์ที่อาจพบได้ในองค์กรต่าง ๆ ซึ่งส่งผลกระทบต่อการทำงานและการบริหาร คือ สมาชิกในองค์กรขาดการมีส่วนร่วม ต่างคนต่างทำ ขาดความรับผิดชอบในหน้าที่ ขาดแรงบันดาลใจในการทำงาน บรรยากาศการทำงานไม่สร้างสรรค์ ทำให้พนักงานเกิดอาการหมดไฟในการทำงาน ขาดความสุขในการทำงาน ส่งผลให้ประสิทธิภาพและประสิทธิผลขององค์กรลดลง ซึ่งสิ่งเหล่านี้ควรได้รับการแก้ไข ด้วยการนำมาตรฐานด้านคุณธรรมเข้ามาพัฒนาองค์กรในมิติคุณธรรมควบคู่กับการควบคุมจริยธรรม

ความแตกต่างของจริยธรรม และ คุณธรรม

ในระดับบุคคล จริยธรรม คือ “การกระทำ” ที่แสดงออกด้วยการเคารพและปฏิบัติตาม กฎ กติกา ข้อกำหนด กฎเกณฑ์ต่าง ๆ ส่วน คุณธรรม คือ “พฤติกรรมนิสัย” หรือ ลักษณะส่วนบุคคล (Individual characteristic) ที่ทำอย่างสม่ำเสมอ ผ่านกระบวนการคิด การตัดสินใจที่พอเหมาะพอดี

ส่วนระดับองค์กร มีลักษณะที่แตกต่างกันดังนี้

องค์กรที่มีจริยธรรม อาศัยเครื่องมือของการตรวจสอบจริยธรรมเป็นตัวขับเคลื่อนเพื่อให้เกิดการพัฒนาและปรับปรุง การตรวจสอบจริยธรรมมีฐานคิดร่วมกับการประกันคุณภาพ (quality assurance) โดยมีเป้าหมายเพื่อตอบสนองต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งจากลูกค้า ผู้ถือหุ้น รวมถึงการป้องกันความเสี่ยงและความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นกับลูกค้าและผู้สนับสนุนการลงทุน โดยมุ่งที่การควบคุมให้มีความประพฤติ

ปฏิบัติตามหลักการทางจริยธรรม เช่น ประมวลจริยธรรมหรือจรรยาบรรณที่องค์กรกำหนด และมุ่งตรวจสอบเพื่อรับประกันในระดับโครงสร้างขององค์กร ซึ่งครอบคลุมถึงระบบ กลไก และวัฒนธรรมขององค์กร

องค์กรที่มีคุณธรรม เป้าหมายที่มุ่งสู่ความสุขหรือความเจริญงอกงามของสมาชิกในองค์กร และองค์กรอื่นที่มีปฏิสัมพันธ์ด้วย รวมถึงชุมชนและสังคม โดยเป้าหมายนั้นมาจากการมีส่วนร่วมของสมาชิกที่เห็นพ้องกัน และการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเพื่อให้องค์กรบรรลุพันธกิจตามเป้าหมาย โดย **“ปัญญาเชิงปฏิบัติ”** ซึ่งเป็นการพิจารณาเพื่อค้นหาจุดสมดุลที่เหมาะสมที่สุดสำหรับการกระทำในสถานการณ์เฉพาะแต่ละสถานการณ์ กล่าวคือ การไตร่ตรองอย่างรอบคอบด้วยสมองและหัวใจอย่างสมดุลและถูกต้อง โดยมีพี่เลี้ยงที่เป็นผู้ช่วยกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาในตัวของผู้รับการฝึกฝน

กรอบแนวคิดและหลักการที่ใช้ในการส่งเสริมการนำมาตรฐานด้านคุณธรรมไปใช้ในองค์กร

ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) ได้พัฒนา “มาตรฐานด้านคุณธรรม” เป็นเครื่องมือ กระบวนการ ส่งเสริมคุณธรรม และกระบวนการติดตามประเมินผล เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมคุณธรรมในระดับองค์กรที่มุ่งเน้นการสร้างแรงบันดาลใจและการเพิ่มขีดความสามารถในการพัฒนาสู่องค์กรที่มีคุณธรรม ศูนย์คุณธรรมได้เผยแพร่และทดลองใช้เครื่องมือและกระบวนการต่างๆ โดยจัดให้มีการอบรมเชิงปฏิบัติการ “กระบวนการพัฒนาองค์กรด้วยมาตรฐานด้านคุณธรรม” ให้กับองค์กรที่สนใจขับเคลื่อนองค์กรสู่การเป็นองค์กรคุณธรรม เพื่อนำองค์ความรู้ที่เกิดขึ้นมาเป็นแนวทางในการพัฒนามาตรฐานด้านคุณธรรมขององค์กร และใช้ในการพัฒนาหลักสูตรของศูนย์คุณธรรม รวมถึงการนำไปส่งเสริมขยายผลให้กับองค์กรและชุมชนต่อไป

กระบวนการส่งเสริมคุณธรรมในองค์กร

กรอบแนวคิดหลักในการส่งเสริมคุณธรรมในองค์กร (Key Concept) ของศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) ประกอบด้วย

(1) ปลุกพลังบวก มุ่งเน้นการส่งเสริมวิถีปฏิบัติที่ดีของบุคคลหรือองค์กร หรือคุณค่าที่บุคคลหรือองค์กรยึดถือปฏิบัติ เพื่อเป็นแบบอย่างในการส่งเสริมคุณธรรม และสร้างแรงบันดาลใจให้เกิดการปฏิบัติในวงกว้าง

(2) กระบวนการมีส่วนร่วม ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในกระบวนการคิด ออกแบบ วางแผนดำเนินการ สรุปผลและบทเรียนร่วมกัน เพื่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน และเกิดพลังกลุ่มในการขับเคลื่อนแผนงานและแนวทางในการส่งเสริมคุณธรรม

(3) กิจกรรมขับเคลื่อนอย่างต่อเนื่อง การเริ่มต้นด้วยกิจกรรมเล็ก ๆ ในการส่งเสริมคุณธรรมให้เกิดความสำเร็จ และสะสมความสำเร็จอย่างสม่ำเสมอ จะเป็นการเสริมแรงให้ผู้ร่วมสร้างองค์กรมีกำลังใจที่จะขับเคลื่อนแผนงานและแนวทางต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง ช่วยให้เกิดระบบการส่งเสริมคุณธรรมที่ยั่งยืน

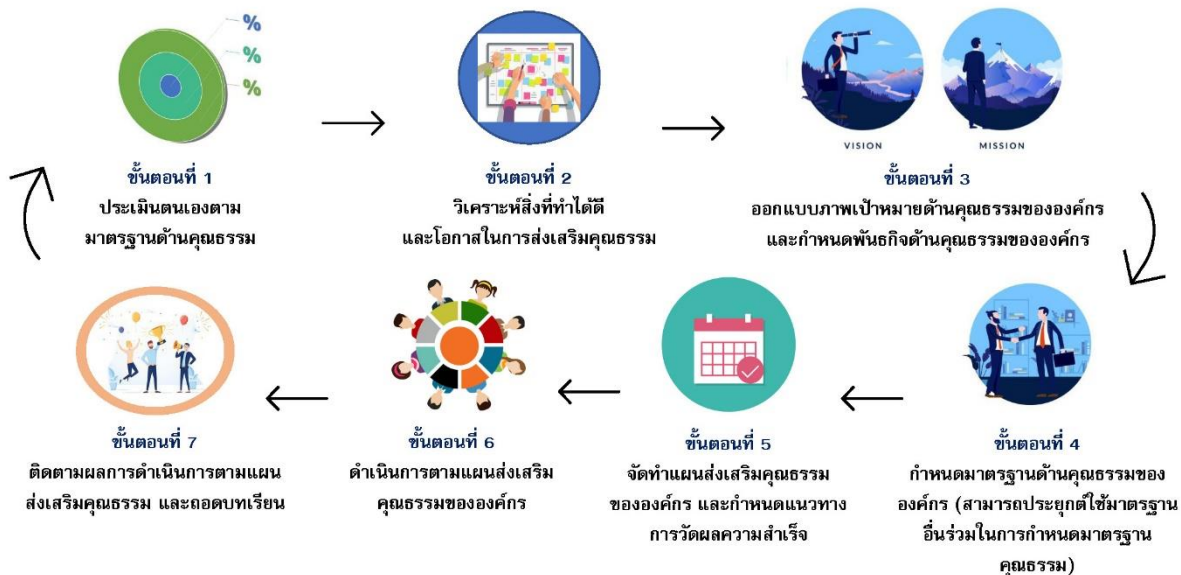

การขับเคลื่อนการส่งเสริมคุณธรรมในองค์กร ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) ได้กำหนดกรอบแนวทางเบื้องต้นที่สอดคล้องกับกรอบแนวคิดหลัก (3 Key Concepts) เพื่อประยุกต์ใช้ในกระบวนการส่งเสริมการสร้างและพัฒนามาตรฐานด้านคุณธรรม ประกอบด้วย 7 ขั้นตอน คือ

- ขั้นตอนที่ 1 ประเมินตนเองตามมาตรฐานด้านคุณธรรม
- ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์สิ่งที่ทำได้ดี และโอกาสในการส่งเสริมคุณธรรม
- ขั้นตอนที่ 3 ออกแบบภาพเป้าหมายที่ต้องการและกำหนดพันธกิจการ
- ขั้นตอนที่ 4 กำหนดมาตรฐานคุณธรรมขององค์กร
- ขั้นตอนที่ 5 จัดทำแผนส่งเสริมคุณธรรม และกำหนดการวัดผลความสำเร็จ
- ขั้นตอนที่ 6 ดำเนินการตามแผนส่งเสริมคุณธรรม
- ขั้นตอนที่ 7 ทบทวนผลการส่งเสริมคุณธรรมตามแผนส่งเสริมคุณธรรม

องค์กรสามารถนำกระบวนการส่งเสริมการสร้างและพัฒนามาตรฐานด้านคุณธรรม (Key Process) 7 ขั้นตอน ไปประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับกระบวนการหรือขั้นตอนต่าง ๆ ที่องค์กรดำเนินการอยู่ โดยแสดงให้เห็นถึงผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากกระบวนการนั้น **หัวใจสำคัญคือ การมุ่งเน้นที่กรอบความคิดหลัก (key Concept) ที่เกิดขึ้นในระหว่างกระบวนการ**

กระบวนการเสริมสร้างและพัฒนามาตรฐานด้านคุณธรรม

ขั้นตอนที่ 1 ประเมินตนเองตามมาตรฐานด้านคุณธรรม

องค์กรนำแบบประเมินมาตรฐานด้านคุณธรรมของศูนย์คุณธรรมมาประเมินองค์กร โดยมีส่วนร่วมจากสมาชิกหรือผู้ร่วมสร้างองค์กรที่เกี่ยวข้อง ในมิติของระบบ การปฏิบัติการ และผลลัพธ์

ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์สิ่งที่ทำได้ดี และโอกาสในการส่งเสริมคุณธรรม

องค์กรนำผลการประเมินมาวิเคราะห์สิ่งที่องค์กรทำได้ดีตามมาตรฐานด้านคุณธรรมในมิติต่าง ๆ และค้นหาโอกาสในการพัฒนา โดยอาจนำแบบอย่างที่ดีจากทั้งภายในและภายนอกองค์กรมาเชื่อมโยงให้เห็นโอกาสใหม่ ๆ ในการพัฒนาและส่งเสริมคุณธรรมต่อไป

ขั้นตอนที่ 3 ออกแบบภาพเป้าหมายที่ต้องการและกำหนดพันธกิจการส่งเสริมด้านคุณธรรม

องค์กรประมวลภาพเป้าหมายที่องค์กรต้องการเห็นในกรอบระยะเวลาที่องค์กรคาดหวัง หรือกำหนดวิสัยทัศน์ด้านคุณธรรม เพื่อให้ทุกคนเห็นภาพเป้าหมายร่วมกันชัดเจน และกำหนดพันธกิจ หรือหน้าที่ที่ตอบสนองเป้าหมายการส่งเสริมด้านคุณธรรมนั้น เพื่อให้ทราบบทบาทหน้าที่สำคัญที่องค์กรมุ่งเน้น

ขั้นตอนที่ 4 กำหนดมาตรฐานคุณธรรมขององค์กร

องค์กรทบทวนและกำหนดมาตรฐานคุณธรรมที่จะใช้เป็นแนวทางหลักที่องค์กรจะขับเคลื่อนการส่งเสริมคุณธรรม โดยมาตรฐานคุณธรรมนั้นมีความสอดคล้องกับมาตรฐานด้านคุณธรรมของศูนย์คุณธรรม และมาตรฐานคุณธรรมอื่นที่องค์กรประยุกต์ใช้อยู่ในปัจจุบัน ทั้งนี้ควรกำหนดมาตรฐานที่ทุกคนยอมรับ และพร้อมปฏิบัติ และควรมีการกำหนดตัวชี้วัดหรือสิ่งที่บอกได้ว่าผลลัพธ์ที่ทุกคนปฏิบัตินั้นบรรลุความสำเร็จ

ขั้นตอนที่ 5 จัดทำแผนส่งเสริมคุณธรรม และกำหนดการวัดผลความสำเร็จ

เมื่อมีเป้าหมายและกำหนดหน้าที่ พร้อมมาตรฐานด้านคุณธรรมขององค์กรชัดเจนแล้ว องค์กรจัดทำแผนส่งเสริม คุณธรรม เพื่อตอบสนองต่อเป้าหมายและมาตรฐานด้านคุณธรรมขององค์กรที่กำหนดไว้ โดยสามารถจัดทำเป็นแผนระยะสั้นหรือระยะยาวขึ้นอยู่กับการจัดลำดับความสำคัญและความยากง่าย ในการดำเนินการตามแผนส่งเสริมคุณธรรม กำหนด กิจกรรม ผู้ที่เกี่ยวข้อง และแนวทางในการสื่อสาร พร้อมทั้งกำหนดการวัดผลความสำเร็จของแผนส่งเสริมคุณธรรม เพื่อใช้ในการติดตามผลการดำเนินการ ทั้งนี้ การวัดผลความสำเร็จทำได้ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ ให้สะท้อนความเจริญงอกงามตามมาตรฐานด้านคุณธรรมที่องค์กรกำหนด

ขั้นตอนที่ 6 ดำเนินการตามแผนส่งเสริมคุณธรรม

นำแผนไปถ่ายทอดยังผู้ที่เกี่ยวข้อง และดำเนินการตามแผนส่งเสริมคุณธรรม

ขั้นตอนที่ 7 ทบทวนผลการส่งเสริมคุณธรรมตามแผนส่งเสริมคุณธรรม

ติดตามผลการดำเนินการตามแผนส่งเสริมคุณธรรมในลักษณะของการพิจารณาเทียบเคียงกับมาตรฐานด้านคุณธรรมขององค์กร การพิจารณาผลลัพธ์ตามการวัดผลที่องค์กรกำหนด การสังเกต สถานะที่ปฏิบัติงาน รวมถึงการถอดบทเรียนจากการดำเนินการ เพื่อนำผลการเรียนรู้จากการปฏิบัติไปปรับใช้ในการประเมินรอบต่อไป

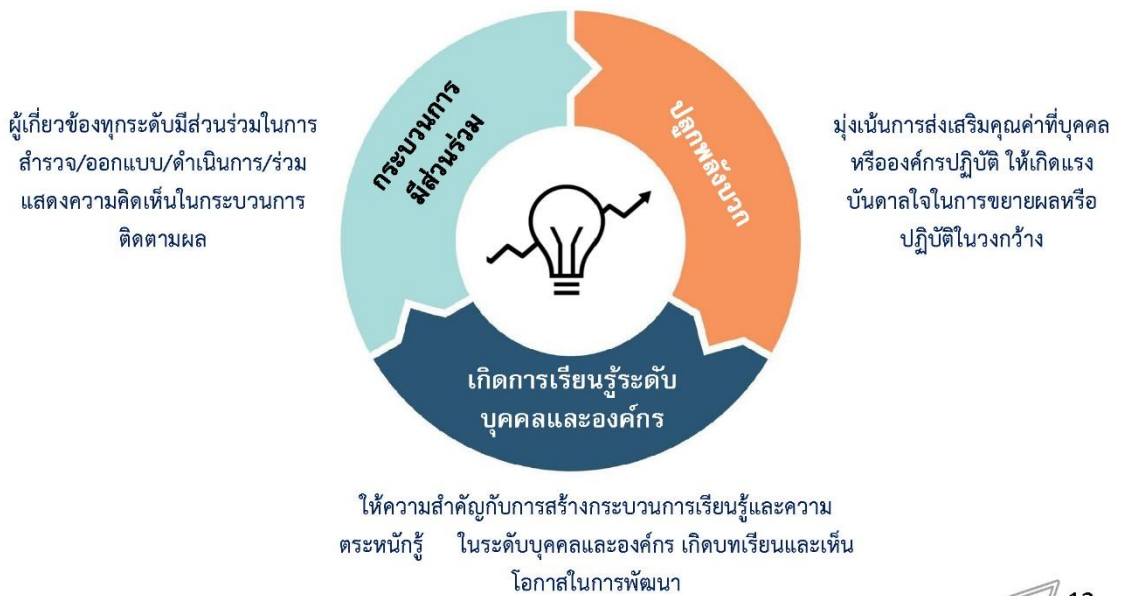
ตัวอย่าง เป้าหมายด้านคุณธรรม พันธกิจ มาตรฐานด้านคุณธรรม และแผนส่งเสริมคุณธรรม

เป้าหมายด้านคุณธรรม	“เป็นองค์กรคุณธรรมที่สร้างกำลังคนให้มีมาตรฐานควบคู่คุณธรรม เพื่อพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน”		
พันธกิจด้านคุณธรรม	1. พัฒนาบุคลากรให้เป็นคนที่มีคุณธรรม	2. พัฒนามาตรฐานด้านคุณธรรม ผลักดันให้เป็นวัฒนธรรมองค์กร	3. สร้างกลไกและระบบที่เอื้อต่อการขับเคลื่อนองค์กรคุณธรรม
มาตรฐานด้านคุณธรรม			
ซื่อสัตย์ สุจริต (โปร่งใส)	จิตบริการ/จิตสาธารณะ	รับผิดชอบต่อหน้าที่	พอเพียง
ปฏิบัติหน้าที่และให้บริการด้วยความ เป็นกลาง เท่าเทียม และตรวจสอบ ได้บนหลักจริยธรรม	มีจิตใจให้บริการ มีน้ำใจต่อเพื่อน ร่วมงาน และสังคมภายนอกเสียสละ ร่วมมือ ร่วมใจ ในการทำประโยชน์ เพื่อส่วนรวม	มีจิตสำนึกมุ่งมั่นในงานที่ได้รับมอบหมาย สำเร็จตามวัตถุประสงค์ ภารกิจ และเป้าหมายขององค์กร	มีทักษะด้านการบริหารการเงินที่ดี ค่าใช้จ่ายมีความคุ้มค่าและมีเหตุผลใช้ และบริหารทรัพยากรที่มีอยู่อย่าง ประหยัดคุ้มค่า เกิดประสิทธิภาพ สูงสุด
แผนส่งเสริมคุณธรรม	แนวคิดโครงการพัฒนามาตรฐานด้านคุณธรรมขององค์กร แนวคิดโครงการบ่มเพาะจิตสาธารณะภายในตนเองของบุคลากร แนวคิดโครงการพัฒนาองค์กรด้วยมาตรฐานด้านคุณธรรมร่วมกับองค์กรที่มีหน้าที่รับรองฯ แนวคิดโครงการผลักดันคุณธรรมด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย (สื่อ online)		

10

กรอบแนวคิดหลักในการติดตามประเมินผล (Key Concept)

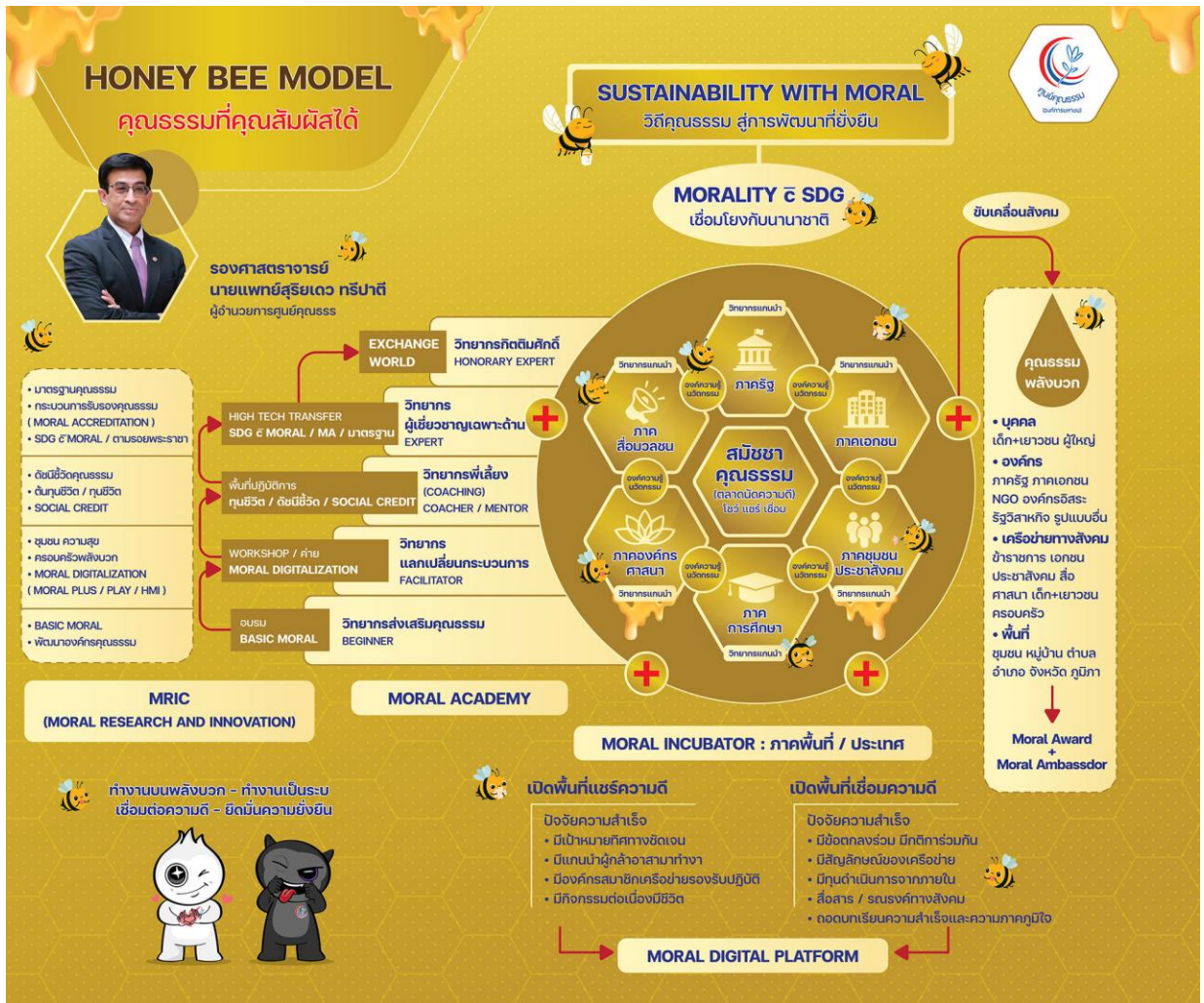
12

กระบวนการติดตามประเมินผลจากการนำมาตรฐานด้านคุณธรรมไปใช้

ประเด็นการติดตามประเมินผลตามแผนส่งเสริมคุณธรรม และถอดบทเรียนในการดำเนินการ

Honey Bee Model เป็นการนำธรรมชาติของผึ้งที่ตอมเฉพาะดอกไม้ ไม่ตอมขยะหรือสิ่งเน่าเสีย และในขณะเดียวกันก็ทำหน้าที่ขยายผลเกสรดอกไม้ออกไปในวงกว้างซึ่งในลักษณะความเป็นอยู่ของผึ้งแบบนี้ เปรียบเสมือนกับการนำสิ่งดีงามจากที่หนึ่งไปสู่อีกที่หนึ่ง แล้วออกดอก ออกผล รวมพลังจนเกิดเป็นรังผึ้ง และน้ำผึ้งที่บริสุทธิ์และมีประโยชน์ ซึ่งเป็นวิธีการ Honey Bee Model เป็นวิธีการที่เหมาะสมและสามารถใช้ได้กับบริบทขององค์กรของศูนย์คุณธรรม (องค์กรมมหาชน) และภาคีเครือข่าย

ประโยชน์ที่ได้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การขับเคลื่อนองค์กรคุณธรรมต้นแบบกับศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) สามารถนำมาปรับใช้กับสำนักภาษาต่างประเทศ

1. เป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคคลและองค์กรของสำนักภาษาต่างประเทศ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภากับศูนย์คุณธรรม(องค์การมหาชน)
2. นำความรู้ที่ได้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการขับเคลื่อนองค์กรคุณธรรมต้นแบบมาใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของสำนักภาษาต่างประเทศ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ในการสร้างการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านคุณธรรมในองค์กร รวมถึงการส่งเสริมพัฒนามาตรฐานคุณธรรมในองค์กรที่มีศักยภาพให้เป็นองค์กรคุณธรรมต้นแบบ และติดตาม ยกย่อง เชิดชูองค์กรต้นแบบ เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้เผยแพร่ขยายผลสู่สังคมคุณธรรม
3. เป็นการสร้างความร่วมมือและขยายเครือข่ายการขับเคลื่อนองค์กรคุณธรรมต้นแบบกับหน่วยงานภายนอก

บทสรุป

สำนักภาษาต่างประเทศได้เข้าร่วมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้การขับเคลื่อนองค์กรคุณธรรมต้นแบบกับหน่วยงานภายนอก รุ่นที่ 2 เมื่อวันที่ 14 มีนาคม 2567 เวลา 08.00 – 12.00 นาฬิกา ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) อาคารวิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยมหิดล ถนนวิภาวดีรังสิต กรุงเทพมหานคร ภายใต้แผนบูรณาการส่งเสริม สนับสนุน การดำเนินการด้านคุณธรรม จริยธรรมความโปร่งใส และป้องกันการทุจริตของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 โดยวิธีการรับฟังการบรรยายและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ “แนวทางการยกระดับมาตรฐานการเป็นองค์กรคุณธรรมต้นแบบ” วิทยากรโดย รศ.นพ.สุริยเดว ทรีปาตี ตำแหน่ง ผู้อำนวยการศูนย์คุณธรรม ซึ่งสำนักภาษาต่างประเทศได้นำความรู้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) มาส่งเสริมและขับเคลื่อนในการพัฒนาและปรับใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดภายในสำนัก โดยคุณธรรมจะต้องเริ่มจากตัวเรา คือ การมี mindset ที่ดีเพื่อนำไปสู่การประพฤติปฏิบัติที่ถูกต้องดีงาม เพื่อประโยชน์สุขร่วมกันของสังคมและประเทศชาติ พร้อมกับพัฒนาและต่อยอดให้กับหน่วยงานเพื่อการเป็นองค์กรคุณธรรมต้นแบบอย่างยั่งยืน

ทำดีไม่ต้องเดี๋ยว

คนดีมีพื้นที่ยืน ความดีมีพื้นที่ในสังคม

รศ.นพ.สุริยเดว ทรีปาตี

ภาคผนวก

กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้การขับเคลื่อนองค์กร
คุณธรรมต้นแบบกับหน่วยงานภายนอก

คณะทำงานขับเคลื่อนองค์กร STRONG ของสำนักภาษาต่างประเทศ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ ขอเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ เรื่อง กิจกรรมแลกเปลี่ยน
เรียนรู้การขับเคลื่อนองค์กรคุณธรรมต้นแบบกับหน่วยงานภายนอก
วันพฤหัสบดีที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๖๗ เวลา ๐๘.๐๐ – ๑๒.๐๐ นาฬิกา
ณ ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) อาคารวิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยมหิดล
ชั้น ๑๖ ถนนวิภาวดีรังสิต กรุงเทพมหานคร บุคลากรของสำนักภาษาต่างประเทศเข้าร่วม
กิจกรรมดังกล่าวโดย การเข้าร่วมกิจกรรมในครั้งนี้จะได้นำแนวทางจากกิจกรรมแลกเปลี่ยน
เรียนรู้การขับเคลื่อนองค์กรคุณธรรมต้นแบบกับหน่วยงานภายนอกมาปรับใช้
เพื่อพัฒนาเป็นองค์กรคุณธรรมต้นแบบโดดเด่นต่อไป

รายชื่อผู้เข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การขับเคลื่อนองค์กรคุณธรรมต้นแบบ
กับหน่วยงานภายนอก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ (รุ่นที่ ๒)
ในวันพฤหัสบดีที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๖๗ เวลา ๐๘.๐๐ - ๑๒.๐๐ นาฬิกา
ณ ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) อาคารวิทยาลัยการจัดการมหาวิทยาลัยมหิดล ชั้น 17, 21
ถนนวิภาวดี รังสิต เขตสามเสนใน พญาไท กรุงเทพฯ

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	ระดับ	ลงลายมือชื่อ
	สำนักกรรมการ ๑			
๑๖	นางสาวฉัตรชญา สุทธาธรรม	นิติกร	ชำนาญการพิเศษ	
๑๗	นางสาวฉัตรพร แผ่นแก้ว	เจ้าพนักงานธุรการ	อาวุโส	
๑๘	นายภัทรพงศ์ แก้วมณีชัย	นักวิชาการสนับสนุนงานนิติบัญญัติ	-	
	สำนักภาษาต่างประเทศ			
๑๙	นายณัฐภูมิ พลสนะ	นักวิเทศสัมพันธ์	ปฏิบัติการ	
๒๐	นางสาวกาญจนา ประสพจันทร์	เจ้าพนักงานธุรการ	อาวุโส	
	สำนักรายงานการประชุมและตัวเลข			
๒๑	นายจักรกฤษณ์ ศรีกล้า	วิทยากร	ชำนาญการ	
๒๒	นางสาวชรินทร์ทิพย์ ศรีสุวรรณ	นิติกร	ปฏิบัติการ	
๒๓	นางนุชนิชา เทียนทอง	เจ้าพนักงานตัวเลข	อาวุโส	
๒๔	นางสาวอัจฉริยา เอี่ยมโอษฐ์	เจ้าพนักงานตัวเลข	อาวุโส	
๒๕	นางสาวอรกมล พรหมยารัตน์	เจ้าพนักงานตัวเลข	ปฏิบัติงาน	
	สำนักการพิมพ์			
๒๖	นางสาวสุพรรณธิดา มณีหลวงวงศ์	ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริหารทั่วไป	อาวุโส	
๒๗	นางสาวนารี พวงซัง	ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานการพิมพ์	อาวุโส	
๒๘	นางสาวสุมัทนา คลังแสง	นักวิชาการช่างศิลป์	ชำนาญการพิเศษ	
๒๙	นางสาวปัทมา สุดจันทร์	วิทยากร	ชำนาญการพิเศษ	
๓๐	น.ส.เขมิกา เทียนกระจำง	เจ้าพนักงานธุรการ	อาวุโส	

